

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

УДК 330.322(477)

А.О. ХОДЖАЯН,
д.е.н., завідувач відділу з питань економічної безпеки та використання спеціальної інформації,
Науково-дослідний економічний інститут Мінекономрозвитку і торгівлі України,
О.А. РУДЕНКО,
аспірантка кафедри економічної теорії, Черкаський державний технологічний університет

Концептуальні засади реалізації державної інвестиційної політики

У статті сформульовано поняття та зміст державної інвестиційної політики, визначено основні форми, методи, цілі та принципи державного регулювання. Запропоновано концептуальну схему державної інвестиційної політики.

Ключові слова: інвестиційна політика держави, принципи державного регулювання, форми інвестиційної політики держави, методи державного регулювання, концептуальна схема.

А.А. ХОДЖАЯН,
д.э.н., заведующий отделом по вопросам экономической безопасности и использования специальной информации,
Научно-исследовательский экономический институт Минэкономразвития и торговли Украины,
О.А. РУДЕНКО,
аспирантка кафедры экономической теории, Черкасский государственный технологический университет

Концептуальные основы реализации государственной инвестиционной политики

В статье рассмотрено понятие государственной инвестиционной политики по разным источникам, определены основные формы, методы, цели и принципы государственного регулирования. Предложена концептуальная схема государственной инвестиционной политики Украины.

Ключевые слова: инвестиционная политика государства, принципы государственного регулирования, формы инвестиционной политики государства, методы государственного регулирования, концептуальная схема.

А.О. KHODZHAIAN,
doctor of science in economics, Department of the economic security and specific information using, scientific and research
Institute of economics, Ministry of economic development and trade of Ukraine,
О.А. RUDENKO,
PhD student, Department of economic theory at the Cherkasy state technological university

Conceptual principles of state investment policy

The article deals with the concept of state investment policy according to various sources, the main forms, methods, objectives and principles of state regulation. Also, the author offers a conceptual diagram of state investment policy of Ukraine's economy.

Keywords: investment policy, the principles of government regulation, investment policy forms and methods of state regulation, the conceptual plan.

Невідкладними завданнями, що постали перед нашою державою на сучасному етапі, є вихід з економічної кризи та розвиток конкурентоспроможного і високо-

технологічного виробництва. У період трансформації економіки України суттєво зростає роль інвестиційної діяльності. Вирішальна роль в організації інвестиційної діяльності належить

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

державі, яка має обґрунтовано формувати державну інвестиційну політику з урахуванням усіх особливостей національної економіки. Саме державна інвестиційна політика дозволяє максимально використовувати наявний національний ресурсний потенціал для забезпечення довгострокових і короткострокових цілей та завдань соціально-економічного розвитку, а також ефективно залучити в ці процеси іноземні інвестиції.

Постановка проблеми. Інвестиційна політика держави є важливим фактором залучення інвестицій для структурної перебудови економіки, впровадження інноваційних розробок, поліпшення життєвого рівня населення та сталого економічного зростання країни.

Забезпечення стабільних темпів економічного розвитку національної економіки на основі формування повноцінного інвестиційного ринку, активізації використання внутрішніх інвестицій та залучення прямих зарубіжних інвестицій є ключовим елементом стратегії інтеграції України у світогосподарські процеси. Тому з'ясування змісту державної інвестиційної політики, форм, методів, цілей і принципів державного регулювання, чинників формування сприятливого інвестиційного клімату, вивчення закордонного досвіду розвитку економіки на основі інвестиційного інструментарію обумовлює актуальність дослідження і слугує теоретико-методологічним підґрунтям формування ефективної державної інвестиційної політики.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. У світовій економічній літературі особливу увагу тенденціям розвитку державної інвестиційної політики приділено в працях Дж.М. Кейнса [1], П. Самуельсона [2], Р. Харрода, М. Портера, Л. Ігоніної, О. Сухарева, С. Шманьового та ін. У вітчизняній науковій літературі цим питанням присвячені праці багатьох вчених-економістів: Б. Адамова, О. Гаврилюка, А. Гальчинського, В. Геєця, М. Гамана, Г. Губерної, Б. Губського, В. Дорофійенка, С. Довбні, Т. Затонацької, В. Івченко, М. Крейдич, І. Літьохіної, І. Манцурова, М. Назарчука, О. Поважного, С. Поважного, А. Поручника, Н. Татаренко, Л. Червоної та ін.

Метою статті є визначення теоретичного поняття інвестиційної політики як системного елементу економічної політики держави, дослідження сутності, цілей та завдань державної політики в умовах активізації і переформатування інтеграційних процесів.

Виклад основного матеріалу. Економічна політика держави формується виходячи з розуміння основних напрямів та форм участі держави і місцевого самоврядування у сфері господарювання. Системоутворюючим елементом державного впливу на економічні процеси виступає інвестиційна політика, спрямована на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики, а також забезпечення ефективного і відповідального використання цих коштів та здійснення контролю за ним [4].

Слід наголосити, що перш за все державна інвестиційна політика є важливою складовою економічної політики, яка виступає у вигляді комплексу взаємопов'язаних цілей і пріоритетів розвитку інвестиційної сфери, а також методів та інструментів їхньої реалізації. Розкриваючи сутність поняття «інвестиційна політика», автори акцентують увагу на окремих її змістовних складових (табл. 1).

З урахуванням особливостей розвитку процесу інвестування в сучасних умовах Л. Гриценко пропонує таке модифіковане визначення цього поняття: державна інвестиційна політика – це система заходів, що визначають обсяг, структуру та основні напрями всіх вкладень інвестиційних ресурсів різної форми (фізичних, фінансових, матеріальних, нематеріальних, інтелектуальних) для забезпечення високих темпів розвитку економіки через концентрацію інвестицій на тих інвестиційних проектах, від яких залежать досягнення високих темпів розвитку виробництва, збалансованість та ефективність економіки, одержання максимального приросту

Таблиця 1. Поняття «державна інвестиційна політика» за різними джерелами

Автор	Визначення «державна інвестиційна політика»	Джерело
А.Г. Загородній	Це загальнодержавні принципи рішення та заходи, що визначають напрями використання капітальних вкладень у сферах і галузях економіки з метою забезпечення ефективності та пропорційності її розвитку, усунення міжгалузевих і внутрішньогалузевих диспропорцій, досягнення оптимальних співвідношень між розвитком матеріального виробництва і невиробничої сфери	[5, с. 685]
У. Водянов	Це складова фінансової політики та напрямки економічної політики, що здійснюється державою у вигляді становлення структури та масштабів інвестицій, джерел отримання інвестиційних ресурсів, напрямів їхнього використання	[6, с. 94]
М.В. Кондрашова	Це складова економічної політики, що здійснюється державою у вигляді становлення структури та масштабів інвестицій і напрямів їхнього використання	[7, с. 120]
І.В. Сергєєв та І.І. Веретенікова	Це комплекс правових, адміністративних, економічних методів держави, які направлені на розширення й активізацію інвестиційних процесів	[8, с. 272]
В.П. Пшенична	Це механізм, який є складовою економічної політики держави, що передбачає дію економічних інструментів, які забезпечують вплив на інвестиційний процес, у рамках чинних нормативно-правових актів країни з метою досягнення соціального та економічного ефектів, при урахуванні ресурсних та інституційних обмежень	[9, с. 32]
О. Коюда та В. Гриньова	Це визначення структурних та кількісних потреб в інвестиційних ресурсах, збільшення джерел фінансування, вибір пріоритетних напрямів фінансування та формування ефективної пропозиції для залучення інвестицій	[10]
С. Чистов, А. Никифоров, Т. Куценко	Це комплекс правових, адміністративних та економічних заходів держави, спрямованих на поширення й активізацію інвестиційних процесів	[11, с. 301]

Джерело: розроблено автором.

продукції і доходу на одиницю витрат, а також для створення в країні соціального середовища, яке відповідає вимогам суспільства щодо необхідної якості життя, належного рівня задоволення соціальних стандартів з урахуванням потреб майбутніх поколінь [12, с. 91].

Також інвестиційну політику доцільно розглядати як комплекс заходів щодо підвищення рівня залучення наявного інвестиційного потенціалу до процесу відтворення, створення оптимальних умов для вкладення інвестицій, забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку країни на основі використання перспектив здійснення спільної інвестиційної діяльності держави та приватних суб'єктів підприємницької діяльності.

Дослідники акцентують увагу на обов'язковості дотримання загальних принципів політики держави України в інвестиційній сфері з метою формування рамкових умов забезпечення її ефективності та формування сприятливого інвестиційного клімату, серед яких [15]:

- обґрунтованість, послідовність, публічність та передбачуваність державної інвестиційної політики;
- підвищення ролі і збільшення частки власних (внутрішніх) джерел інвестування національної економіки;
- пріоритет державної підтримки інвестицій стратегічно важливих для держави галузей, які забезпечують функціонування всього національного господарства, інноваційний прорив, розвиток соціальної інфраструктури, екологічну безпеку;
- послідовна децентралізація інвестиційного процесу (переддача функції забезпечення інвестиціями господарюючим суб'єктам);
- збільшення частки власних коштів суб'єктів господарювання у фінансові інвестиційні проекти;
- виділення бюджетних коштів переважно для реалізації державних пріоритетів, програм, проектів, спрямованих на забезпечення структурних зрушень в економіці у напрямі формування РСЕ;
- адресність інвестицій (фінансування інвестиційних проектів відповідно до державних цільових програм);
- надання переваги раніше розпочатому будівництву, технічному переобладнанню та реконструкції діючих підприємств;
- обов'язкова державна експертиза кожної інвестиційної програми і проекту (для визначення їх відповідності цілям і пріоритетам ДЕП та соціально-економічної ефективності);

– перехід від бюджетного фінансування до кредитування інвестиційних проектів та розширення джерел фінансування інвестиційних проектів (змішане фінансування);

– здійснення відповідними державними організаціями контролю над цільовим використанням централізованих інвестицій та запровадження системи страхування інвестицій.

Державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється шляхом прямого управління інвестиціями, регулюванням умов та контролем за законністю здійснення інвестиційної діяльності, з метою реалізації економічної, науково-технічної і соціальної політики держави. Державна політика щодо залучення іноземного капіталу здійснюється Кабінетом Міністрів України спільно з НБУ та регулюється Верховною Радою України. Важливу роль в цьому процесі відіграє Адміністрація Президента. Указами Президента України створена певна кількість державних інституцій, що безпосередньо займаються залученням іноземних інвестицій в Україну.

Форми інвестиційної політики держави можуть бути класифіковані за багатьма ознаками (табл. 2).

Активізація інвестиційної діяльності належить до системних питань макроекономічного розвитку, вирішення яких має здійснюватись на державному рівні. Для створення ефективного механізму управління, планування, програмування і фінансування розвитку інвестиційної діяльності, а головне для реалізації всіх завдань державної інвестиційної політики, необхідно керуватися загальнонауковими принципами, які визначені в Законі України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку» [16]:

- принцип цілісності – забезпечується розробленням взаємоузгоджених прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку України, окремих галузей економіки та окремих адміністративно-територіальних одиниць на коротко- та середньостроковий періоди і на більш тривалий період;
- принцип об'єктивності, який полягає в тому, що інвестиційні програми розробляються на основі даних органів державної статистики, центральних органів виконавчої влади;
- принцип науковості (або наукової обґрунтованості) означає, що в економічних програмах усіх рівнів всебічне врахування вимог об'єктивних законів розвитку суспільства має базуватись на глибокому вивченні досягнень вітчизняно-

Таблиця 2. Форми інвестиційної політики держави

№ п/п	Ознака класифікації	Форма інвестиційної політики
1	За характером проблем та часовим проміжком	Стратегія, тактика та оперативні заходи
2	За напрямками діяльності держави	Прогнозування, програмування, законотворча діяльність, державні замовлення та закупівлі інвестиційних товарів, фінансування проектів на конкурсній основі, інформаційне та кадрове забезпечення інвестиційного комплексу
3	За рівнем владних повноважень	Загальнодержавні та муніципальні
4	За секторами, сферами, галузями економіки	У державному та приватному секторах, у виробничій та соціальній сфері, у промисловості, сільському господарстві, будівництві та ін. галузях
5	За методами регулювання	Прямі та непрямі, адміністративні та ринкові
6	За інструментами впливу	Нормативні, аналітичні, організаційні
7	Залежно від об'єктів інвестування	Інноваційна діяльність, капітальне будівництво, лізинг, корпоративна (акціонерна)

Джерело: розроблено автором.

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

го та іноземного досвіду управління. Регулювання концептуальної моделі інвестиційної діяльності має будуватися на широкому використанні методик і моделей;

- принцип гласності, який полягає в тому, що прогнози та програмні документи економічного і соціального розвитку є доступними для громадськості;

- принцип самостійності, який полягає в тому, що місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень відповідають за розроблення, затвердження та виконання прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць;

- принцип рівності, який полягає в дотриманні прав та врахуванні інтересів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання всіх форм власності;

- принцип дотримання загальнодержавних інтересів, який полягає в тому, що органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування повинні здійснювати розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку виходячи з необхідності забезпечення реалізації загальнодержавної соціально-економічної політики та економічної безпеки держави;

- принцип комплексності – полягає в тому, що всі основні елементи економічної і соціальної сфери в своєму розвитку мають розглядатися в їх причинно-наслідковому зв'язку та взаємообумовленості і спрямовувати на створення ефективної структури економіки;

- принцип системності передбачає розробку і забезпечення реалізації механізмів активізації інвестиційної діяльності;

- принцип реальності – при прогнозуванні шляхів і строків досягнення можливих станів об'єкта необхідно враховувати забезпеченість матеріальними, трудовими, фінансовими і природними ресурсами та найефективніше їх використання. Крім того, цей принцип має забезпечити поєднання оперативних, коротко-, середньо-, довгострокових і далекоглядних прогнозів;

- принцип погодженості інтересів (суспільних, колективних і особистих). Соціально-економічний розвиток України залежить від того, наскільки загальнодержавні інтереси збігаються з інтересами трудового колективу й окремого працівника щодо кінцевих результатів праці. У прогнозах, як і у планах, необхідно використовувати всю систему інтересів як рушійну силу розвитку виробничих відносин, зростання економіки і підвищення її ефективності.

Поряд існує ще ціла низка принципів: варіантності, ціле-спрямованості, альтернативності, ефективності, динамічності, узгодженості, єдності, варіантності.

Державна інвестиційна політика, яка спрямована на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, має функціонувати в єдиній системі державного регулювання економіки і узгоджуватися з цілями і принципами інших форм державного регулювання. А саме:

- бюджетною політикою, спрямованою на формування доходів і використання державних фінансових ресурсів, регулювання державного боргу та забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу;

- податковою політикою, спрямованою на забезпечення економічно обґрунтованого податкового навантаження на суб'єктів господарювання;

- грошовою політикою забезпечення економіки економічно необхідним обсягом грошової маси та досягнення ефективного готівкового обігу;

- кредитною політикою, метою якої є залучення коштів суб'єктів господарювання та населення до банківської системи, стимулювання використання кредитних ресурсів на потреби функціонування і розвитку економіки;

- структурно-галузевою політикою, спрямованою на здійснення державою прогресивних змін у структурі економіки, удосконалення міжгалузевих та внутрішньогалузевих пропорцій, стимулювання розвитку галузей, які визначають науково-технічний прогрес, забезпечують конкурентоспроможність вітчизняної продукції та зростання рівня життя населення;

- ціновою політикою, спрямованою на регулювання державою відносин обміну між суб'єктами ринку з метою забезпечення еквівалентності в процесі реалізації національного продукту, дотримання необхідної паритетності цін між галузями та видами господарської діяльності, а також забезпечення стабільності оптових та роздрібних цін;

- антимонопольно-конкурентною політикою створення оптимального конкурентного середовища діяльності суб'єктів господарювання, недопущення монопольного ціноутворення;

- валютною політикою, спрямованою на встановлення і підтримання паритетного курсу національної валюти щодо іноземних валют, стимулювання зростання державних валютних резервів та їх ефективне використання;

- зовнішньоекономічною політикою, спрямованою на регулювання державою відносин суб'єктів господарювання з іноземними суб'єктами господарювання та захист національного ринку і вітчизняного товаровиробника;

- екологічною політикою, що забезпечує раціональне використання та повноцінне відтворення природних ресурсів, створення безпечних умов життєдіяльності населення;

- соціальною політикою, в розрізі всіх її складових щодо забезпечення економічно обґрунтованого рівня заробітної плати і доходів населення, зайнятості, соціального захисту та соціального забезпечення.

Під методами державного регулювання економіки слід розуміти способи впливу держави на суб'єктів ринкової економіки з метою забезпечення сприятливих умов їх ефективного функціонування відповідно до прийнятої економічної політики держави, а також це сукупність способів, прийомів і засобів державного впливу на економічні процеси.

Методи прямого регулювання використовують з метою безпосереднього втручання держави в економічні процеси. До них, зокрема, відносять: держконтракт, держзамовлення, закупівлі промислової і сільгосппродукції, субсидії, субвенції, дотації, прямі витрати уряду, встановлення фіксованих цін на товари, встановлення фіксованих тарифів на послуги, валютних курсів, ліцензування, встановлення державних стандартів і нормативів тощо.

Адміністративні методи – це заходи держави, які передбачають заборони, дозвіл або примус (укази, розпорядження, ліцензування, встановлення фіксованих цін, валютних курсів, введення економічних, харчових, фармацевтичних, соціальних,

екологічних стандартів і нормативів, контроль за виконанням законів, указів, розпоряджень тощо, санкції за порушення).

Методи непрямого регулювання використовують з метою формування сприятливого економічного середовища, яке змушує суб'єктів ринкової економіки діяти в потрібному для держави напрямі. Опосередковане регулювання – це вплив держави на економічні інтереси інструментами фінансово-бюджетної, грошово-кредитної, цінової, інвестиційної та іншої політики.

Правові методи – це система законів та законодавчих актів, що регламентують діяльність суб'єктів господарювання (визначають правовий простір) через прийняття законодавчих та нормативних актів, передбачаючи механізми їх реалізації та контролю за виконанням. А економічні методи державного регулювання – це створення державою фінансових чи матеріальних стимулів, здатних впливати на економічні інтереси суб'єктів господарювання і зумовлювати їхню поведінку (податкові ставки, податкові пільги, система правил і строків виплат податків, пільгові кредити, гарантії для приватних кредитів, система амортизаційних списань, облікова ставка, нормативи банківського резервування, митний тариф).

На основі аналізу форм, методів цілей та принципів державної інвестиційної політики автором сформована концептуальна схема державної інвестиційної політики.

Змістом схеми державної інвестиційної політики є система економічних цілей, принципів, факторів, пріоритетних напрямів дій, втілених у державних програмах, законах, бюджетних пріоритетах і регуляторних заходах, які слугують засобами їх реалізації. Запропонована концептуальна схема є розробкою теоретико-методологічних засад, яка представлена послідовністю таких етапів: формулювання теоретико-методологічного інструментарію дослідження; розробка концептуальних засад підвищення ефективності державної інвестиційної політики; реалізація державної політики підвищення рівня інвестиційної привабливості національної економіки; інформаційно-аналітичне забезпечення управління процесом забезпечення інвестиційними ресурсами національної економіки.

Цілями державної інвестиційної політики мають бути створення умов для:

- забезпечення фінансовими ресурсами розвитку пріоритетних галузей і сфер національної економіки;
- модернізації виробництва і на цій основі покращання позицій національних виробників на світових ринках;
- підвищення темпів економічного зростання;
- забезпечення повної і ефективною зайнятості;
- забезпечення на цій основі високого рівня і якості життя населення.

У рамках стратегічних цілей концептуальної схеми визначено пріоритетні напрями державної інвестиційної політики та конкретизовано управлінські заходи:

1) нарощення обсягів інвестиційних ресурсів за рахунок: формування привабливого інвестиційного клімату (макроекономічна і політична стабільність; захист прав власності; спрощення процедур започаткування бізнесу); диверсифікації каналів фінансування інвестицій (збільшення власних фінансових ресурсів підприємств з застосуванням амортизаційної і селективної податкової політики; розвиток фондового ринку і активізація використання титулів власності і боргових ЦП; підвищення використання потенціалу банківської систе-

ми за рахунок підвищення рівня стійкості банківського сектору, зниження кредитних ставок та запровадження механізмів довгострокового кредитування; залучення зовнішніх інвестиційних ресурсів; стимулювання інвестицій у пріоритетні сектори економіки (аграрний сектор, машинобудування, інноваційний сектор);

2) стимулювання і структурне переформатування інвестиційних ресурсів на високотехнологічні виробництва з високим вмістом доданої вартості за рахунок державних заходів, податкових пільг, часткової компенсації кредитних витрат на модернізацію та технічне переоснащення виробництва за рахунок бюджету;

3) досягнення збалансованості макроекономічних відтворювальних пропорцій через: прискорену модернізацію матеріально-технічної бази промислового виробництва; нарощування обсягів інвестиційних ресурсів і переорієнтації їх у високотехнологічні сектори економіки; впровадження ресурсо-, енергозберігаючих технологій; зниження питомої ваги екологодеструктивних підприємств; вдосконалення системи фінансового обслуговування аграрного сектору на основі державної інвестиційної підтримки; сприяння інноваційному наповненню іноземних інвестицій; зміна галузевої структури на користь високотехнологічних галузей; зміна секторальної структури в розрізі сфери послуг на користь освіти, науки, інформатизації, охорони здоров'я; досягнення збалансованості між споживанням і доходами, заощадженнями і інвестиціями, зовнішнім і внутрішнім попитом, реальними і фінансовими активами);

4) розвиток базової інфраструктури через: розбудову виробничої і соціальної інфраструктури (транспорт, комунікації, заклади освіти, охорони здоров'я, готелі, туристичні комплекси) та ринкової інфраструктури на основі підвищення якості і доступності послуг кредитування, консалтингу, аудиту, реклами, права, інформації, зв'язків з громадськістю, інституційні умови здійснення операцій з титулами власності);

5) формування ефективного конкурентного середовища на основі: ліквідації необґрунтованих податкових преференцій; зниження тінізації економіки; вдосконалення конкурентного законодавства, забезпечення довгострокових гарантій створення і підтримання сприятливого для бізнесу середовища з боку державних органів влади;

6) реалізація інноваційної моделі розвитку через: розвиток інноваційного бізнес-середовища; розбудову інноваційної інфраструктури; формування ресурсної складової інноваційного потенціалу; удосконалення нормативно-правової бази інноваційної діяльності;

7) підвищення стійкості економіки і усунення ризиків розвитку на основі: зниження рівня зовнішньої заборгованості держави; забезпечення внутрішньої стабільності грошової одиниці; забезпечення зовнішньої стабільності грошової одиниці; підвищення рівня географічної і товарної диверсифікованості зовнішньої торгівлі; усунення дисбалансів банківської системи; зниження рівня матеріаломісткості і енергоємності виробництва; ліквідація деформованої галузевої і технологічної структури виробництва;

8) формування оптимальної моделі зовнішньоекономічних зв'язків шляхом: зменшення залежності економіки країни від кон'юнктури зовнішніх; зростання ємності внутрішньо-

го ринку; формування дієвого механізму захисту і підтримки національних виробників на зовнішніх ринках.

Висновки

В Україні існує низка проблем, які перешкоджають ефективному функціонуванню державної інвестиційної політики, це: політична нестабільність, нерозвиненість ринкової інфраструктури міжнародного бізнесу, недосконале податкове законодавство, митні бар'єри, відсутність дієвої системи страхування, високий рівень темпу інфляції та ненадійність банківської системи. Державна інвестиційна політика України є неефективною, так як інвестуються в основному швидкокоупні галузі народного господарства. В той час як за межами інвестиційних потоків залишаються високотехнологічні з тривалим терміном окупності галузі, які можуть стати локомотивом інноваційного перезавантаження.

На основі аналізу форм, методів та принципів державної інвестиційної політики сформована концептуальна модель державної інвестиційної політики, змістом якої є система економічних цілей, принципів, факторів, пріоритетних напрямів дій, втілених у державних програмах, законах, бюджетних пріоритетах і регуляторних заходах, які слугують засобами їх реалізації.

Цілями державної інвестиційної політики мають бути створення умов для:

- забезпечення фінансовими ресурсами розвитку пріоритетних галузей і сфер національної економіки;
- модернізації виробництва і на цій основі покращання позицій національних виробників на світових ринках;
- підвищення темпів економічного зростання;
- забезпечення повної і ефективної зайнятості;
- забезпечення на цій основі високого рівня і якості життя населення.

Тільки виважена державна політика сприятиме економічному розвитку країни, підвищенню зайнятості населення і зростанню його доходів, дасть можливість оптимізувати структуру інвестиційних ресурсів і спрямувати їх на розбудову національної економіки.

Список використаних джерел

1. Keynes, John Maynard. The General Theory of Employment // The Quarterly Journal of Economics, 51 – №2, (1937 Feb). – P. 209–223.

2. Samuelson Paul, Nordhaus D. William. Economics. – 14 th ed p.cm. McGraw–Hill, inc 1992. – 784 p.

3. Татаренко Н.О., Поручник А.М. Теорії інвестицій. – К.: КНЕУ, 2000. – 160 с.

4. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №18, №19–20, №21–22, ст. 144 [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436–15>

5. Загородній А.Г. Фінансово–економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.

6. Водянов У. Новые инструменты государственного регулирования инвестиций / У. Водянов // Проблемы теории и практики управления – 2004. – №5. – С. 94–95.

7. Кондрашова М.В. Теоретичні основи формування державної інвестиційної політики на рівні регіону / М.В. Кондрашова // Держава та регіони (Серія: Державне управління) – 2008. – №2. – С. 118–121.

8. Сергеев И.В. Организация и финансирование инвестиций / И.В. Сергеев, И.И. Веретенникова, В.В. Яновский. – М.: Финансы и кредит, 2000. – 400 с.

9. Пшенична В.П. Розвиток механізму реалізації державної інвестиційної політики України: дис. ... к.е.н.: 08.00.03 / Пшенична В.П. – Д., 2011. – 205 с.

10. Коюда О.П. Інвестування / О.П. Коюда, О.П. Лепейко, В.О. Коюда, В.М. Гриньова. – К.: Знання, 2008. – 452 с.

11. Державне регулювання економіки: навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 316 с.

12. Гриценко Л.Л. Державна інвестиційна політика: сутність, цілі та завдання / Л.Л. Гриценко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – Кіровоград: КНТУ, 2012. – Вип. 22. – Ч. II. – С. 90–96. – Економічні науки.

13. Калетнік Г.М. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / Г.М. Калетнік, А.Г. Мазур, О.Г. Кубай; М–во освіти і науки, молоді та спорту України, М–во аграр. політики і продовольства України, ВНАУ. – К.: Хай–Тек Прес, 2011. – С. 427.

14. Данилишин Б.М. Інвестиційна політика в Україні: Монографія / Б.М. Данилишин, М.Х. Корецький, О.І. Дацій – Донецьк: Юго–Восток, ЛТД, 2006. – 292 с.

15. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1602–14>

А.В. ЧЕРЕП,
д.е.н., професор, Запорізький національний університет,
В.О. ЛІГУЗОВА,
аспірантка, Запорізький національний університет

Особливості здійснення інноваційних процесів на підприємствах України

У статті розглядаються інноваційні процеси на підприємствах як послідовність певних взаємопов'язаних стадій. Проаналізований сучасний стан інноваційних процесів в Україні. Визначені позитивні та проблемні аспекти даних процесів.

Ключові слова: інновація, інноваційні процеси, інноваційна продукція, витрати, ефективність.

А.В. ЧЕРЕП,
д.э.н., профессор, Запорожский национальный университет,
В.О. ЛИГУЗОВА,
аспирантка, Запорожский национальный университет

Особенности осуществления инновационных процессов на предприятиях Украины